Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Themazetting voor projecten van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek in 2024

Samenvatting

- De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan de themazetting voor de projecten van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek in 2024.
- De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs wordt gelast de oproep aan de instellingen hoger onderwijs te doen op basis van de themazetting, de selectieprocedure toe te passen en een toewijzingsbeslissing te nemen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Om de implementatie van de beleidskeuzes met betrekking tot onderwijs in het regeerakkoord en de beleidsnota Onderwijs voor de periode 2019-2024 te ondersteunen met wetenschappelijke kennis, en om flexibel te kunnen inspelen op acute kennisnoden, wenden we in 2024 het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 1994 tot regeling van de procedure voor de projecten van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (OBPWO) aan voor het toekennen van subsidies voor de uitvoering van onderwijsonderzoek. Hiertoe keurde de Vlaamse Regering op 18 september 2020 de aanpassing van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 1994 voor Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Onderzoek definitief goed.

Conform artikel 4 van het aangepaste besluit beslist de Vlaamse Regering finaal over de prioritaire onderzoeksthema's voor de jaarlijkse oproep tot onderzoeksvoorstellen, en de bijhorende budgettaire verdeling tussen kortlopend en langlopend onderzoek. Dit gebeurt na het advies van de Vlaamse Onderwijsraad.

Dit dossier heeft betrekking op ISE 4.3 "Ondersteuning van het beleid".

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Met betrekking tot de themazetting 2024 verwijzen we naar het besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure voor de projecten van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek (BVR van 7 september 1994, zoals gewijzigd op 18 september 2020).

Op 11 maart 2024 werd, conform het hogergenoemde besluit, advies gevraagd aan de Vlaamse Onderwijsraad over de themazetting 2024. Dit advies werd verleend op 25 april 2024.

Algemeen beschouwd, staat de Vlor positief tegenover de voorliggende themazetting. De Vlor waardeert dat de themazetting kennisvragen met betrekking tot het kleuteronderwijs bevat. Er wordt evenwel gevraagd om dit niet ten koste te laten gaan van andere onderwijsniveaus en -vormen, zoals volwassenenonderwijs en deeltijds kunstonderwijs. Met betrekking tot het volwassenenonderwijs zullen we met PIAAC in december 2024 alvast inzichten over geletterdheid bij volwassenen krijgen. Met betrekking tot deeltijds kunstonderwijs (DKO) stellen we voor om de volledige evaluatie van het decreet DKO af te wachten om eventueel nieuwe kennisvragen te detecteren. De afgelopen jaren zijn er bovendien verschillende onderzoeken naar DKO uitgevoerd. De Vlor ervaart sommige kennisvragen in deze themazetting als te sturend en sommige te breed. Dit is per thema bekeken en zoals hieronder aangegeven, zijn er in elk voorstel aanpassingen gedaan om tegemoet te komen aan de opmerkingen.

Het advies heeft tot inhoudelijke aanpassingen in de voorliggende themazetting geleid, waarbij onder meer sommige kennisvragen verder verfijnd zijn. Deze aanpassingen hebben geen impact op de verdeling van de budgetten over de thema's, noch op het globale budget. Naast inhoudelijke wijzigingen, zijn er ter verduidelijking enkele aanpassingen in de formulering doorgevoerd.

Thema 1 "Taalscreening en taalintegratietrajecten in het kleuteronderwijs" is voor de Vlor een pertinent thema. In het advies wordt gevraagd om enerzijds het voorziene tijdspad en budget te herbekijken gelet op de ruime onderzoeksvragen, anderzijds suggereert hij om ook ouders te bevragen. Net omwille van de haalbaarheid van het onderzoek binnen het voorziene tijdspad, nemen we de vraag naar het betrekken van de ouders niet uitdrukkelijk op in de oproep. We onderschrijven het belang van het werken met een voldoende ruime en diverse groep van praktijkvoorbeelden. Dit zal bewaakt worden in de stuurgroep die het onderzoek zal opvolgen maar vereist geen aanpassing in de themazetting.

De Vlor wijst op het belang van het **thema 2** "Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario's". Om tegemoet te komen aan zijn vraag tot een betere afbakening van het thema, hebben we de focus van dit onderzoek verhelderd. Deze is namelijk de communicatie over onderwijs(beleid), beleidsbeslissingen en regelgeving. We geven zowel in de kennisvragen als in de verwachte resultaten, duidelijker aan dat, naast een algemeen beeld over verschillende actoren die over onderwijs communiceren, vooral de nadruk ligt op overheidscommunicatie en aanbevelingen ten aanzien van de overheid. We hebben toegevoegd dat de uitvoerders zullen kunnen beschikken over de resultaten van de nog lopende gebruikersonderzoeken van Klasse en KlasCement. Tot slot voegen we op suggestie van de Vlor een vraag toe over de wijze waarop omgegaan wordt met de regelgeving over onderwijscommunicatie.

Thema 3 "Kennisrijk curriculum in het kleuteronderwijs" heeft volgens de Vlor nood aan meer onderbouwing en coherentie. We hebben de tekstopbouw aangepast om deze coherentie te versterken. Zowel de situering als de kennisvragen werden herschikt. Hierdoor wordt er eerst een meer algemene kennisvraag over het curriculum in het kleuteronderwijs gesteld om vervolgens in te zoomen op het kennisrijk curriculum. In de oproep behouden we de algemene omschrijving van de kernbegrippen. Een verdere onderbouwde precisering behoort immers tot de taak van de

onderzoekers. Dit is in de oproep ook verduidelijkt. Naar aanleiding van de vraag tot positionering tot het actuele beleidsproces over de onderwijsdoelen in het basisonderwijs, wordt toegevoegd dat de onderzoekers bij de uitvoering van het project aandacht moeten besteden aan de beleidsontwikkelingen.

Ook **thema 4** "Programmatieprocedures in functie van een rationeel opleidingsaanbod in het secundair onderwijs in de Vlaamse onderwijscontext" vindt de Vlor pertinent. De Vlor adviseert om niet enkel te kijken naar de overwegingen van de onderwijsinstellingen bij de programmatie, maar om hun ervaringen met de gehele programmatieprocedure te onderzoeken. Dit advies is gevolgd en heeft geleid tot verschillende aanpassingen in de themazetting.

2. INHOUD

Op 18 september 2020 keurde de Vlaamse Regering de actualisatie van het besluit van de Vlaamse regering tot regeling van de procedure voor de projecten van het onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek van 7 september 1994 definitief goed. Met artikels 220 tot en met 223 uit het Onderwijsdecreet XXXI werd voorzien in een decretale rechtsgrond voor het OBPWO besluit, met name door aan deel 3, titel 2, van de codex Hoger Onderwijs "Hoofdstuk 10. Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek" toe te voegen. Dit is op 1 september 2021 in werking getreden.

Conform het aangepaste besluit worden minstens één keer per jaar een aantal onderzoeksthema's vastgelegd in een themazetting (artikel 3). De themazetting voor projecten in 2024 gebeurde op advies van een ad hoc beleidscommissie, bestaande uit ambtenaren van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming en leden van de onderwijsinspectie. Ook werd advies aan de Vlaamse Onderwijsraad gevraagd over deze themazetting (artikel 4).

Voorliggende themazetting bevat brede kennisvragen over onderwijsbeleid en -praktijk. Deze kennisvragen hangen samen met de prioriteiten uit de beleidsnota Onderwijs voor 2019-2024 en vragen wetenschappelijk onderzoek of de vertaling ervan naar de onderwijspraktijk.

Deze themazetting bevat vragen ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling, van de implementatie van beleidsmaatregelen door het onderwijsveld en ter versterking van de handelingsbekwaamheid van leraren(teams).

In de themazetting worden per thema de kennisvragen, verwachte resultaten en mogelijke gebruikers van de onderzoeksresultaten weergegeven. Hoewel de aanleiding voor een thema praktijk- en/of beleidsgericht kan zijn, verwachten we bij alle thema's aanbevelingen voor praktijk én beleid op basis van de resultaten.

De themazetting bepaalt ook de looptijd van een onderzoek en de raming van het benodigde budget.

In de onderstaande tabel wordt per thema de volgende informatie gegeven: de verwijzing naar de beleids- en begrotingstoelichting, de verwachte outputs, de looptijd van het onderzoek en het maximale budget. In de themazetting in bijlage wordt elk thema uitgebreid toegelicht. Het totaal benodigde budget voor het uitvoeren van het geheel van deze projecten bedraagt 1.5 miljoen euro.

Thema	BBT	Verwachte output	Looptijd	Raming budget
Taalscreening en taalintegratietrajecten in het kleuteronderwijs en in het eerste leerjaar	OD 1.1 De taalkennis en taalvaardigheid Nederlands verhogen	Wetenschappelijk rapport Aanbevelingen voor onderwijsbeleid en praktijk Valorisatie	24 maanden	450.000 euro
Communicatie over onderwijs(beleid): praktijken, noden en scenario's	OD 1.12 Kwaliteitsvol en breed over beleid communiceren	Wetenschappelijk rapport Aanbevelingen (scenario's) over onderwijscommunicatie	24 maanden	300.000 euro
Kennisrijk curriculum in het kleuteronderwijs	OD 1.7 De kwaliteit van het basisonderwijs versterken	Wetenschappelijk rapport	24 maanden	375.000 euro
Programmatieprocedures in functie van een rationeel opleidingsaanbod in het secundair onderwijs in de Vlaamse onderwijscontext	OD 1.8 De kwaliteit van de uitstroom van het secundair onderwijs versterken	Wetenschappelijk rapport Aanbevelingen voor alle actoren	24 maanden	375.000 euro
Totaal				1.5 miljoen euro

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Indien alle projecten toegekend worden, is een budget van 1,5 miljoen euro vereist.

Voor het begrotingsjaar 2024 wordt 1,5 miljoen euro voorzien op begrotingsartikel FB0-1FGD2GN-WT. Binnen dat artikel zijn deze middelen voorzien op basisallocatie 1FG031. Gelet op de decretale basis van het OBPWO programma en het jaarlijks terugkerend karakter ervan, kan gesteld worden dat deze uitgave vrijgesteld wordt van de bewarende maatregelen in het laatste jaar van de legislatuur.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 5 maart 2024.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 21 maart 2024.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

De oproep, selectie- en toewijzingsprocedure zal samen met de bevoegde administratie Onderwijs en Vorming georganiseerd worden zoals in het hogergenoemde OBPWO besluit aangegeven.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- haar goedkeuring te hechten aan de themazetting voor het Onderwijskundig Beleids- en Praktijkgericht Wetenschappelijk Onderzoek voor 2024;

- de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs te gelasten de oproep aan de instellingen hoger onderwijs te doen op basis van de themazetting, de selectieprocedure toe te passen en een toewijzingsbeslissing te nemen.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Ben WEYTS